

Hooguit als een tikje op de bips

Weinig brengt de 82-jarige Aad Dame uit balans. Hij leidde al een haast zorgeloos leven, nu hij een colostoma heeft pakt hij die draad gewoon weer op. Een beetje slijm dat soms via de overgebleven rectumstomp naar buiten komt? 'Ach, het maandverbandje van mijn vrouw houdt mijn kleding ook goed schoon...'

Tekst *Arnoud Kluiters* • Fotografie *Levien Willemse*



Jong en in de vorm van zijn leven is Aad Dame allang niet meer. Daarvan is hij zich op zijn leeftijd meer dan bewust. 'Het is toch veel belangrijker dat ik al die jaren vrijwel zonder problemen ben doorgelopen!' Hij is de man van de lach, van de knipoog.

Hij praat graag over kameraadschap, over sport. Zelf speelde hij op redelijk hoog niveau voetbal, waar in zijn buurt stadion De Kuip lokte. Later, tot voor kort zelfs, verleende hij hand- en spandiensten bij de Rotterdamse honkbalvereniging Neptunes.

'Nu durf ik intussen wel over mezelf te zeggen: ik ben altijd een vrij populaire en toegankelijke jongen geweest. Ik woon in een woonflat voor zelfstandige ouderen. Vragen ze me een schroef in de muur te draaien? Ik sta klaar met een boor in mijn handen. Is er iets te vieren? Ik zet een lied in en tot kort geleden pakte ik er bovendien een gitaar bij.'

Zijn enige tegenvaller tot nog geen jaar geleden? Een versleten heup, meer tegenvallers kende hij niet. 'Dus jongen, zeg zelf dan eerlijk: als dát alles is...' Met die nieuwe heup pakte hij weer net zo makkelijk het ritme van het leven op.

Tot de jaarwisseling van 2008/2009 aan de deur klopte. 'Opeens is het raak. Het lijkt opeens wel of de ongemakken zich tegelijkertijd aandienen.' Sindsdien zijn er ook knieklachten, bij hem én zijn 86-jarige vrouw Diny. Het gaat gepaard met enige pijn en bewegingsvrijheid. Maar de echte klap kwam toen Aad Dame vlak voor de kerstdagen bloed bij zijn ontlasting aantrof. Onderzoek in het ziekenhuis leerde een paar weken later dat er een gezwel in het sigmoïd zat: dat is het S-vormige gedeelte tussen de dikke darm en de endeldarm.

In februari zou de operatie worden uitgevoerd. 'Ik voelde me op een ochtend ineens zo beroerd, praatte slecht en begon te trillen. De dokter kwam en wat zie je dan: ik kon weer gewoon praten. Niets aan de hand. Maar 's avonds gebeurde het opnieuw: toen was er wel het besef dat er iets serieus mis was. Ik bleek twee tia's te hebben gehad. In eerste instantie werd de operatie nog uitgesteld. Ik kreeg bloedverdunners, waarna ik op 2 maart onder het mes kon.'

Gezien zijn ziektebeeld zou een tijdelijk colostoma een optie geweest kunnen zijn. Het zieke gedeelte van de darm wordt dan verwijderd, waarna beide uiteinden aaneen worden gezet. Een stoma geeft de aangehechte darm dan de ruimte weer te herstellen.

Een smal maandverbandje helpt de kleding
schoon te houden

Oud gebouw

Pas tijdens de operatie bleek dat Aad Dame niet voor die mogelijkheid in aanmerking kon komen. 'Op een heel



duidelijke manier werd me naderhand uitgelegd waarom niet. “Zie uw lichaam als een heel oud gebouw. Alles wat je daarin wilt vastpakken kan afbrokkelen”, werd me verteld. De darmgedeelten aaneen zetten lukte niet meer, noch het plaatsen van een tijdelijk stoma. Door mijn leeftijd, conditie en de recente tia’s werd dat als te riskant gezien.’

Drie weken verbleef hij in het Maasstad Ziekenhuis. Het zieke darmgedeelte is verwijderd en een stukje endeldarm en de anus konden behouden blijven. Hij heeft geen noembare hinder van de rectumstomp. ‘Welnee joh! Heel soms voel ik een klein beetje aandrang. Maar dat is minimaal: alsof iemand me een zacht tikje op de bips geeft.’

En af en toe verliest Aad Dame een klein beetje slijm. ‘Oh, is dat afkomstig van de binnenkant van de darmen?’ luidt zijn verbaasde reactie wanneer hij hoort dat dit afkomstig is uit de darmen zélf. Ik dacht dat mijn darmen poreus waren. Dat het slijm van elders uit mijn lichaam, via de rectum naar buitenkwam.? ‘Nou, in elk geval: ik veeg dat gewoon weg, als ik toch naar de wc moet om te plassen. Dat doe ik met die stoma tegenwoordig zittend, veel praktischer. Met een beetje toiletpapier verwijder ik dat kleine beetje slijm. Verder draag ik dagelijks een smal maandverbandje van mijn vrouw in mijn onderbroek. Heel handig om je kleren schoon te houden!’

Ook zijn colostoma functioneert goed. Met zijn vrouw leerde hij in het ziekenhuis hoe deze te verzorgen, hoe een zakje te verwisselen en andere praktische zaken. ‘Daar vroegen ze me ook een paar keer een cijfer te geven voor de pijn die ik had. Nou, uit ballorigheid heb ik een keer zes gezegd. Maar ik kan eerlijk zeggen: ik heb helemaal geen pijn gehad. Ik had geen chemo, ik had geen bestralingen. De operatie was goed verlopen. Het cijfer was dus steeds nul.’

Drie maanden na de operatie was hij alweer 10 kilo aangekomen en woog hij 78 kilo. ‘Of hij weer goed eet? Hij vreet!’, zegt zijn vrouw trots. Ik kan hem weer alles voorschotelen. Hij had het blijkbaar hard nodig.’ Ze vervolgt: ‘Het gaat hardstikke goed zo. We hebben even Buurthulp gehad voor de verzorging van de stoma. Maar we doen nu alles zelf en hervinden ons ritme.’

‘Al mag ik nog niet alles doen, zoals zware dingen tillen of me op een andere manier forceren’, antwoordt haar echtgenoot. ‘Ik sta nu even wat minder snel klaar met de boor in mijn handen. Maar zo is het ook goed. Als ik maar mijn lolletje kan blijven maken.’ Er verschijnt een traan in zijn ogen. ‘Tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis werd ik overladen met kaarten en aandacht. Het is een fijn stel mensen om me heen.’ ●